

Brüsszel, 2018. április 27.
Rev1

KÖZLEMÉNY AZ ÉRDEKELT FELEK RÉSZÉRE

AZ EGYESÜLT KIRÁLYSÁG EU-BÓL VALÓ KILÉPÉSE ÉS A BELSŐ ENERGIAPIAC

Az Egyesült Királyság 2017. március 29-én az Európai Unióról szóló szerződés 50. cikkének megfelelően bejelentette az Unióból való kilépésre vonatkozó szándékát. Ez azt jelenti, hogy az elsődleges és másodlagos uniós jogszabályok 2019. március 30-án közép-európai idő szerint 00:00 órától („a kilépés időpontja”) kezdődően nem alkalmazandók többé az Egyesült Királyságra, kivéve, ha a kilépésről rendelkező, megerősített megállapodás¹ eltérő időpontot határoz meg.² Az Egyesült Királyság ezt követően „harmadik ország”³ lesz.

A kilépésre való felkészülés nemcsak az EU és a nemzeti hatóságok ügye, hanem a magánfeleket is érinti.

A – különösen a kilépésről rendelkező esetleges megállapodás tartalmával kapcsolatos – jelentős bizonytalanságokra tekintettel az érdekelt feleket emlékeztetni kell azokra a jogi következményekre, amelyeket figyelembe kell venni akkor, amikor az Egyesült Királyság harmadik országgá válik.

A kilépésről rendelkező esetleges megállapodásban foglalt bármely átmeneti intézkedésre is figyelemmel a kilépés időpontjától kezdődően az Egyesült Királyságra nem alkalmazandó az energiapiac uniós szabályozása.⁴ Ez különösen az alábbi következményekkel jár:

¹ Az Egyesült Királysággal folyamatban vannak a kilépésről rendelkező megállapodásra irányuló tárgyalások.

² Ezenkívül az Európai Unió működéséről szóló szerződés 50. cikkének (3) bekezdésével összhangban az Európai Tanács az Egyesült Királysággal egyetértésben egyhangúlag határozhat úgy, hogy a Szerződések hatálya az Egyesült Királyságra nézve egy későbbi időpontban szűnik meg.

³ A harmadik ország olyan ország, amely nem tagja az EU-nak.

⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/72/EK irányelve (2009. július 13.) a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról (HL L 211., 2009.8.14., 55. o.); az Európai Parlament és a Tanács 2009/73/EK irányelve (2009. július 13.) a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról (HL L 211., 2009.8.14., 94. o.); az Európai Parlament és a Tanács 713/2009/EK rendelete (2009. július 13.) az Energiaszabályozók Együttműködési Ügynöksége létrehozásáról (HL L 211., 2009.8.14., 1 o.); az Európai Parlament és a Tanács 714/2009/EK rendelete (2009. július 13.) a villamos energia határokon keresztül történő kereskedelme esetén alkalmazandó hálózati hozzáférési feltételekről (HL L 211., 2009.8.14., 15. o.); az Európai Parlament és a Tanács 715/2009/EK rendelete (2009. július 13.) a földgázszállító hálózatokhoz való hozzáférés

1. AZ ÁTVITELIRENDSZER-ÜZEMELTETŐK KÖZÖTTI ELLENTÉTELEZÉSEK

A 714/2009/EK rendelet⁵ megállapítja az átvitelrendszer-üzemeltetők közötti ellentételezések mechanizmusára és a hálózat-hozzáférési díjakra irányadó elveket.

Ezen elvek alapján a 838/2010/EU bizottsági rendelet⁶ úgy rendelkezik, hogy az Európai Unióban működő átvitelrendszer-üzemeltetők ellentételezésben részesülnek azért, hogy hálózatukon befogadják a határkeresztesző villamosenergia-áramlásokat. Ez az ellentételezés a rendszerösszekötők igénybevételéért fizetendő explicit díjakat helyettesíti.

A villamos energia harmadik országokból történő behozatalával és harmadik országokba történő kivitelével kapcsolatban a 838/2010/EU bizottsági rendelet⁷ úgy rendelkezik, hogy valamennyi harmadik ország viszonylatában valamennyi előre tervezett behozatal és kivitel esetében átvitelrendszer-használati díjat kell fizetni, ha az adott ország nem kötött olyan megállapodást, amelynek értelmében alkalmazza az európai unió jogot. A kilépés időpontjától kezdődően ezt a rendelkezést a villamos energiának az Egyesült Királyságból történő behozatalára és az Egyesült Királyságba történő kivitelére is alkalmazni kell.

2. RENDSZER-ÖSSZEKAPCSOLÁS

Az EU földgáz- és villamosenergia-piaci szabályozása megállapítja a rendszerösszekötő kapacitások felosztásának szabályait, és rendelkezik azokról a mechanizmusokról, amelyek segítik e szabályok alkalmazását. Részletesebben:

- Az (EU) 2016/1719 bizottsági rendelet⁸ az átviteli rendszer-üzemeltetők rendszerösszekötő kapacitásainak hosszú távú felosztására egységes platformot hoz létre. Ez a platform központi kapcsolattartó pontként szolgál a piaci szereplők számára a hosszú távú átviteli kapacitások EU-szerte történő lekötéséhez.
- Az (EU) 2017/2195 bizottsági rendelet⁹ a szabványos kiegyenlítő szabályozási termékek cseréjéhez létrehozza az európai szintű kiegyenlítő szabályozási

feltételeiről (HL L 211., 2009.8.14., 36. o.); az Európai Parlament és a Tanács 1227/2011/EU rendelete (2011. október 25.) a nagykereskedelmi energiapiacok integritásáról és átláthatóságáról (HL L 326., 2011.12.8., 1. o.).

⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 714/2009/EK rendelete (2009. július 13.) a villamos energia határokon keresztül történő kereskedelme esetén alkalmazandó hálózati hozzáférési feltételekről (HL L 211., 2009.8.14., 15. o.); lásd különösen a 13. és a 14. cikket.

⁶ A Bizottság 838/2010/EU rendelete (2010. szeptember 23.) az átvitelrendszer-üzemeltetők közötti ellentételezések mechanizmusára és az átviteli díjak szabályozásának közös elveire vonatkozó iránymutatás megállapításáról (HL L 250., 2010.9.24., 5. o.); lásd különösen a melléklet A. részének 2. és 3. pontját.

⁷ A 838/2010/EU bizottsági rendelet melléklete A. részének 7. pontja.

⁸ Lásd a hosszú távú kapacitásfelosztásra vonatkozó iránymutatás létrehozásáról szóló, 2016. szeptember 26-i (EU) 2016/1719 bizottsági rendelet (HL L 259., 2016.9.27., 42. o.) 48–50. cikkét.

⁹ Lásd a villamos energia kiegyenlítő szabályozására vonatkozó iránymutatás létrehozásáról szóló, 2017. november 23-i (EU) 2017/2195 bizottsági rendelet (HL L 312., 2017.11.28., 6. o.) 19–21. cikkét.

platformokat. Ezek a platformok egységes kapcsolattartási pontként szolgálnak, és lehetővé teszik az EU-ban működő átvitelrendszer-üzemeltetők számára, hogy a határ túldaláról gyorsan kiegyenlítő szabályozási energiához jussanak.

- Az (EU) 2015/1222 bizottsági rendelet¹⁰ létrehozza az EU villamosenergia-piacai közötti egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolást. A rendeletben foglalt szabályok segítik a piaci szereplőket az EU-n belüli határokon átívelő, nagy volumenű határidő közeli energiaügyletek lebonyolításában. Az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolás az EU belső villamosenergia-piaci integrációjának központi eszköze. Az (EU) 2015/1222 rendelet emellett a piac-összekapcsolással összefüggő feladatokat ellátó kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők kijelölésére vonatkozó közös követelményeket is megállapítja. A kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők feladatai közé tartozik a piaci szereplőktől érkező ajánlatok fogadása, az általános felelősségvállalás az ajánlatok párosítására és felosztására vonatkozóan az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolás eredményeivel összhangban, valamint az árak közzététele és az ügyletek klíringje és elszámolása az adott szereplők közötti megállapodások és szabályok szerint. A kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető a kijelölt tagállamtól eltérő tagállamokban is nyújthat szolgáltatásokat.

A kilépés időpontjától kezdődően az egyesült királyságbeli átvitelrendszer-üzemeltetők nem vesznek részt a rendszerösszekötő kapacitások hosszú távú felosztását segítő egységes platform és az európai szintű kiegyenlítő szabályozási platformok munkájában, sem pedig az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolásban. Az Egyesült Királyságban működő kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők harmadik országbeli üzemeltetőknek fognak minősülni, és nem lesznek jogosultak az EU-ban piac-összekapcsolási szolgáltatásokat nyújtani.

3. VILLAMOSENERGIA- ÉS FÖLDGÁZ-KERESKEDELEM

Az 1227/2011/EU rendelet¹¹ tiltja az EU nagykereskedelmi villamosenergia- és földgázpiacán megvalósuló piaci visszaéléseket. A piaci visszaélésekkel szembeni eredményes fellépés érdekében az 1227/2011/EU rendelet 9. cikkének (1) bekezdése kötelezővé teszi az EU-beli piaci szereplők nyilvántartásba vételét saját nemzeti energiaügyi szabályozó hatóságuknál. A harmadik országbeli piaci szereplőket azon tagállam nemzeti energiaügyi szabályozó hatóságánál kell nyilvántartásba venni, ahol tevékenységüket végzik.

A kilépés napjától kezdődően az egyesült királyságbeli piaci szereplők harmadik országbeli piaci szereplőnek minősülnek. Ennek következtében az 1227/2011/EU rendelet 9. cikkének (1) bekezdése szerint azoknak az egyesült királyságbeli piaci szereplőknek, amelyek a kilépés időpontjától is kereskedni kívánnak az EU nagykereskedelmi energiatermékeivel, nyilvántartásba kell vetetniük magukat azon tagállam nemzeti energiaügyi szabályozó hatóságánál, ahol tevékenységüket végzik.

¹⁰ Lásd a kapacitásfelosztásra és a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó iránymutatás létrehozásáról szóló, 2015. július 24-i (EU) 2015/1222 bizottsági rendelet (HL L 197., 2015.7.25., 24. o.) II. címének 5. és 6. fejezetét.

¹¹ Az Európai Parlament és a Tanács 1227/2011/EU rendelete (2011. október 25.) a nagykereskedelmi energiapiacok integritásáról és átláthatóságáról (HL L 326., 2011.12.8., 1. o.).

Az 1227/2011/EU rendelet 9. cikkének (4) bekezdése szerint a nyilvántartásba vételi adatlapot a jelentendő ügyletek megkezdése előtt át kell adni a nemzeti szabályozó hatóságnak.

Az egyesült királyságbeli piaci szereplőket nyilvántartásba vevő nemzeti szabályozó hatóság köteles biztosítani az 1227/2011/EU rendelet 13–18. cikkében foglalt végrehajtási rendelkezések eredményes alkalmazását.

4. BEFEKTETŐK AZ ÁTVITELI-, ILLETVE SZÁLLÍTÁSI RENDSZER-ÜZEMELTETŐKBEN

A 2009/72/EU¹² és a 2009/73/EU¹³ irányelv rendelkezik az átviteli-, illetve szállítási rendszer-üzemeltetők tanúsításáról. A 2009/72/EU és a 2009/73/EU irányelv 11. cikke szerint a harmadik országbeli személy vagy személyek irányítása alatt álló átviteli-, illetve szállításirendszer-üzemeltetők tanúsítására külön szabályok vonatkoznak. Az irányelvek előírják különösen, hogy a tagállamoknak és a Bizottságnak értékelniük kell, hogy az érintett harmadik országbeli személy vagy személyek irányítása alatt álló átviteli-, illetve szállításirendszer-üzemeltető tanúsítása nem veszélyezteti-e a tagállam és az EU energia-ellátásának biztonságát.

Azok az átviteli-, illetve szállítási rendszer-üzemeltetők, amelyek felett a kilépés időpontjában egyesült királyságbeli befektetők gyakorolnak irányítást, harmadik országbeli személyek irányítása alatt álló átviteli-, illetve szállításirendszer-üzemeltetőknek minősülnek. Ahhoz, hogy folytathassák tevékenységüket az EU-ban, ezeknek az átviteli-, illetve szállításirendszer-üzemeltetőknek a 2009/72/EU, illetve a 2009/73/EU irányelv 11. cikke alapján tanúsíttatniuk kell magukat. A tagállamok megtagadhatják a tanúsítást, ha annak megadása veszélyezteti a tagállam ellátásbiztonságát.

5. A SZÉNHYDROGÉNEK KUTATÁSÁRA, FELTÁRÁSÁRA ÉS KITERMELÉSÉRE VONATKOZÓ ENGEDÉLYEK MEGADÁSÁNAK ÉS FELHASZNÁLÁSÁNAK FELTÉTELEI

A 94/22/EK irányelv¹⁴ megállapítja a szénhidrogének kutatásának, feltárásának és kitermelésének engedélyezésére irányadó szabályokat. Az irányelv rendelkezései egyebek mellett biztosítják, hogy az eljárások minden vállalkozás előtt nyitva álljanak, és hogy az engedély megadása objektív és nyilvánosan megismerhető kritériumok alapján történjék. A 94/22/EK irányelv 2. cikke (2) bekezdésének második albekezdése szerint a tagállamok nemzetbiztonsági okokból megtilthatják az irányelv tárgyát képező tevékenységhez való hozzáférést és annak gyakorlását minden olyan vállalkozás esetében, amely ténylegesen harmadik országok vagy harmadik országbeli állampolgárok irányítása alatt áll.

¹² Az Európai Parlament és a Tanács 2009/72/EK irányelve (2009. július 13.) a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról (HL L 211., 2009.8.14., 55. o.).

¹³ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/73/EK irányelve (2009. július 13.) a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról (HL L 211., 2009.8.14., 94. o.).

¹⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 94/22/EK irányelve (1994. május 30.) a szénhidrogének kutatására, feltárására és kitermelésére vonatkozó engedélyek megadásának és felhasználásának feltételeiről (HL L 164., 1994.6.30., 3. o.).

A kilépés időpontjától kezdődően a 94/22/EK irányelv 2. cikke (2) bekezdésének második albekezdését kell alkalmazni azokban az esetekben, amikor olyan vállalkozás számára adtak ki engedélyt vagy kérik az engedély kiadását, amely ténylegesen az Egyesült Királyság vagy egyesült királyságbeli állampolgárok irányítása alatt áll.

A Bizottság energiapolitikai internetes oldalai (<https://ec.europa.eu/energy/en/home>) további általános tájékoztatással szolgálnak. Ezeket az internetes oldalakat a Bizottság szükség szerint további információkkal frissíti.

Európai Bizottság
Energiaügyi Főigazgatóság